

УДК: 329(430)''20/21''

*Нісанов О. В., здобувач вищої освіти,
Дубель М. В., д-р філософії,
старший викладач кафедри політології та державного управління,
Донецький національний університет імені Василя Стуса*

ПОЛІТИЧНА СИСТЕМА В НІМЕЧЧИНІ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХХ – ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ

Анотація. У дослідженні висвітлено політичне становище Німеччини після Другої світової війни з акцентом на труднощах, які спіткали країну у повоєнний період, та шлях до демократизації Німеччини. У роботі досліджується вплив політичних партій на становлення сучасної Німеччини, ситуація в державі на початку ХХІ ст. та процеси, які відбувалися у той період. Також пояснюється вплив економічної кризи в Німеччині в 2008–2009 рр. на ситуацію у державі.

Ключові слова: криза, роз'єднання, об'єднання, реформи.

Вступ. Ця тема є актуальною, тому що Німеччина є однією з ключових держав Західної Європи і саме від трансформації держави до демократії залежав розвиток і вплив на інші держави Європи. У процесі дослідження важливо висвітлити події, які вплинули на розвиток країни.

Метою дослідження є аналіз поступу Німеччини на шляху до демократії після Другої світової війни.

Основний текст. Німеччина після Другої світової війни перебувала у кризі і територія держави опинилась в окупації та була поділена на зони, її території контролювалися різними державами – США, Францією та Великою Британією. Згодом ці держави об'єднали території, що стало вирішальним моментом для утворення ФРН, і вже 7 вересня 1949 р. була проголошена конституція ФРН, яка декларувала права громадян та шлях до демократичних перетворень, столицею ж було обрано м. Бонн [3].

Ще однією проблемою в Німеччині після війни була економічна криза, але вийти зі скрутного становища допоміг План Маршала, який був спрямований на допомогу німецьким громадянам та підтримку економіки. Ключовою постаттю став у Німецькому економічному диві перший канцлер ФРН Конрад Аденауер, який провів низку реформ.

Ключовими партіям стали ХДС та ХСС, які відіграли ключову роль в політичному житті повоєнної Німеччини і згодом об'єдналися в одну політичну силу та стали визначальними партіями у новітній політичній історії Німеччини [3].

Якщо Західна Німеччина розвивалася, то на східних теренах був хаос, адже в цій частині Берліну панував СРСР. І фактично цей поділ відіграв ключову роль у холодній війні, протистоянні соціалістичного Сходу і капіталістичного Заходу.

Хоч і в східному Берліні були проведені реформи, але під впливом СРСР як «старшого брата» на НДР. Це дуже не подобалось німецькому населенню і переросло у протести, результатом яких стали радянські танки та тисячі вбитих німецьких громадян [3].

Визначальною подією стало спорудження Берлінського муру 13 серпня 1961 р., який розділив німецьке населення на довгий період часу, і аж у 1989 р. Берлінський мур був зруйнований, а в 1990 р. Німеччина цілковито об'єдналась, столицею стало м. Берлін. Зовнішня політика, Німеччини в 1990 р. була спрямована на налагодження відносин із країнами Східної Європи та відкриття ринків збуту для Німеччини [3].

З 1949 р. громадяни Німеччини обирають депутатів до бундестагу терміном на 4 роки. У країні під час виборів використовується таємне голосування, що передбачено статтею 89 Конституції Федеративної Республіки Німеччини. Вибори відбуваються до двох палат Бундестагу, саме він стежить за прозорістю виборів та дотриманням закону [1].

На початку XXI ст. у 2008–2009 рр. Німеччина пережила економічну кризу, вперше після Другої світової війни. Цей економічний спад допоміг Китаю обігнати країну у експорті товарів на світовий ринок [2].

Треба зазначити, що на ситуацію в середині держави економічна криза ніяк не вплинула і населення помітних труднощів щодо наявності товарів чи економічної кризи не відчуло, а вже в третій декаді 2009 р. Німеччина почала виходити з рецесії та з кожним наступним роком відновлювала втрачені позиції на світовому ринку [2].

Висновки. Німеччина після війни переживала великі потрясіння, починаючи з економічних проблем та закінчуючи демографічною кризою і розділенням нації. Проте попри важкі часи і навіть кризу, яка спіткала державу у сучасний період, їй вдалося зберегти шлях до демократії та стати однією з провідних країн Європи.

Список використаних джерел

1. Выборча система. *Deutscher Bundestag*. URL: <https://www.bundestag.de/uk/wahlen>
2. Німеччина пережила найбільший спад економіки за півсотні років. *Економічна правда*. 2010. URL: <https://pravda.com.ua/news/2010/01/14/223798/>
3. Німеччина у другій половині XX століття. Реферат. *Osvita.ua*. URL: https://osvita.ua/vnz/reports/world_history/26464/